

عنوان مقاله:

موازنه فقهی و تفسیر قضائی قوانین کیفری؛ نقد نظر هیات عمومی دیوان عالی کشور در تشدید شلاق تعزیری

محل انتشار:

مجله مطالعات فقه و حقوق اسلامی، دوره 13، شماره 25 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 26

نویسندگان:

Jalil Omidi - استاد حقوق جزا و جرم‌شناسی، دانشگاه تهران، تهران، ایران (نویسنده مسئول)

Morteza javanmardi Sahib - استادیار دانشگاه کردستان

خلاصه مقاله:

موازنه فقهی، علی‌الاطلاق حکم به شلاق تعزیری بیش از میزان مقرر برای حدود را چه در مرحله قانونگذاری و چه در مقام قضا ممنوع اعلام کرده‌اند. در قوانین جزائی بعد از انقلاب و آرای مراجع قضائی چنین ضابطه‌ای نوعاً مراعات شده است. با این حال، هیات عمومی دیوان عالی کشور در رای وحدت رویه شماره ۷۹۵ - ۱۳۹۹/۶/۱۸ چنین محدودیتی را ناظر به تعیین مجازات بدون اعمال جهات تشدید دانسته و در فرض تکرار جرم یا تمسک به اطلاق ماده ۱۳۷ قانون مجازات اسلامی، حکم به شلاق تعزیری بیش از میزان مقرر برای حدود را جایز اعلام کرده است. نظر دیوان به دلایل متعدد قابل نقد و محل اشکال است. حاکم کردن اطلاق مقررات قانونی بر عموم و اطلاق موازین شرعی به زبان افراد، عدم رعایت سایر موازین فقهی یعنی قاعده درا و قاعده «من بلغ حدا فی غیر حد فهو من المعتدین» و عدم رعایت اصول و قواعد تفسیر قوانین کیفری نظیر اصل تفسیر شک به نفع متهم و قاعده تفسیر هولستیک قانون، از جمله اشکالات وارد بر رای دیوان است. رای وحدت رویه خلاف شرع بین، از طریق اعمال ماده ۴۷۷ قانون آئین دادرسی کیفری قابل نقض است.

کلمات کلیدی:

تعزیر، شلاق، حدود، هیات عمومی دیوان عالی کشور، رای وحدت رویه شماره ۷۹۵

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2075992>

